

ІГРОВИЙ МЕТОД У КОРЕКЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ДІТЕЙ ІЗ ДЦП В УМОВАХ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ЛІКУВАННЯ

Тетяна ВІСКОВАТОВА, Ольга ШЛАПАЧЕНКО

*Інститут математики, економіки та механіки
Одеського Національного університету ім. І.І. Мечнікова*

Метою роботи було розробити і перевірити ефективність використання розробленої програми рухливих ігор для дітей із ДЦП в умовах санаторно-курортного лікування щодо розвитку процесів пізнавальної сфери цих дітей.

Методи дослідження: методика діагностичного обстеження для виявлення рівня сформованості пізнавальної діяльності, розробленої професором Вісковатовою Т.П.

Анотація. У статті аналізуються позитивні зрушення показників пізнавальної діяльності під впливом ігрового методу на заняттях в умовах санаторно-курортного лікування.

Ключові слова: ігрова діяльність, пізнавальні процеси.

Постановка проблеми. Серед більшості засобів фізичної культури ігровий метод є найбільш ефективним для корекції пізнавальної діяльності. Це дає можливість вирішувати поставлені завдання оскільки ігровий метод найбільш доступний для дітей дошкільного віку з ДЦП. У світі існують різні системи спеціальної освіти дошкільників з церебральним паралічем. Ці системи мають подібний зміст, але різні способи його реалізації. Як вітчизняні так і закордонні автори висловлюють думку, що потрібно розвивати рухові і пізнавальні здібності в процесі різних видів діяльності, у тому числі, велика роль приділяється іграм і, зокрема, рухливим іграм. Тому ми зупинилися на рухливих іграх, що не тільки поліпшують рухливість дітей, але і підвищують рівень пізнавальних процесів [1, 2].

Мета дослідження. Розробити і перевірити ефективність використання розробленої програми рухливих ігор для дітей із ДЦП в умовах санаторно-курортного лікування щодо розвитку процесів пізнавальної сфери цих дітей.

Методи дослідження. Методика діагностичного обстеження для виявлення рівня сформованості пізнавальної діяльності, розробленої професором Вісковатовою Т.П.

Результати дослідження. Нами було проведено тестування дітей з діагнозом спастична диплегія легкого і середнього ступеня, що знаходяться на лікуванні в Українському центрі санаторно-курортної реабілітації і соціальної адаптації дітей з органічними поразками нервової системи. Дослідження проводилися на базі клінічного санаторію «Хаджибей», брали участь 20 дівчаток і 12 хлопчиків. Результати були оброблені за оціночними критеріями психологічного обстеження дітей.

У результаті дослідження було встановлено, що рівень сформованості пізнавальних процесів у таких дітей значно відстає від норми розвитку. Показники уваги у дітей 5-6 років складають 53,60 % у хлопчиків, та 52,60% у дівчат. Спостерігається швидка стомлюваність, слабка концентрація уваги, зв'язана з пасивністю дітей, психологічною виснаженістю. У мисленні і пам'яті також спостерігаються порушення. Однак, показники пам'яті у хлопчиків та дівчат знаходяться на одному рівні – 58,20%. Відзначається повільне переключення в діяльності, порушення в просторовому орієнтуванні в процесі ускладнення завдань, неможливість самостійно оцінити свою роботу і не розуміння своїх помилок. Показники дітей 7-8 років не на багато краще. Так увага складає у хлопчиків 73,9%, у дівчат 66,3%; пам'ять відповідно 66,4%, 66,1%; мислення – 72,4%, 73,2%. Таким чином, отримані дані свідчать про необхідність створення і застосування системи рухливих ігор для дітей із ДЦП в умовах санаторно-курортного лікування спрямована, на підвищення рівня пізнавальних процесів, поліпшення рухливості дітей.

Для експериментальної перевірки ефективності нашої програми по підвищенню рівня пізнавальних процесів дітей із ДЦП нами проведені заняття з цією групою дітей протягом одно

го літнього періоду. До і після занять було проведене обстеження за методикою, запропонованою, професором Вісковатою Т.П. результати приведені на малюнках 1-4.

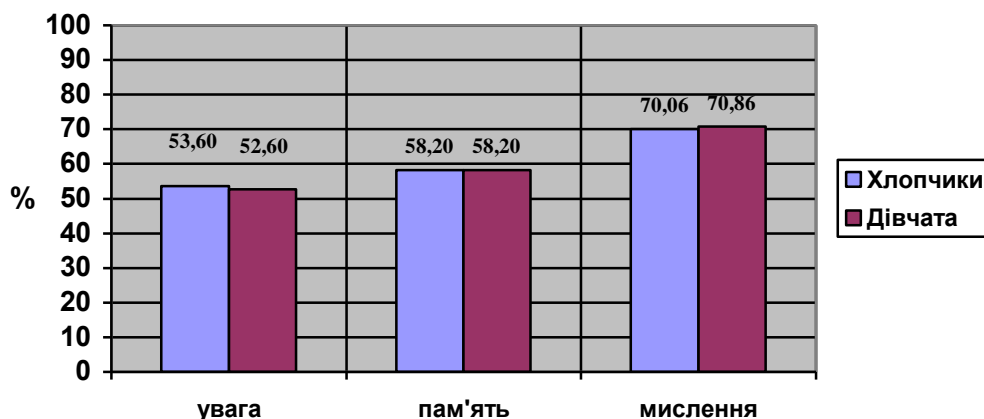

Рис. 1. Показники рівня сформованості пізнавальних процесів у дітей із ДЦП 5-6 років на початку літнього періоду.

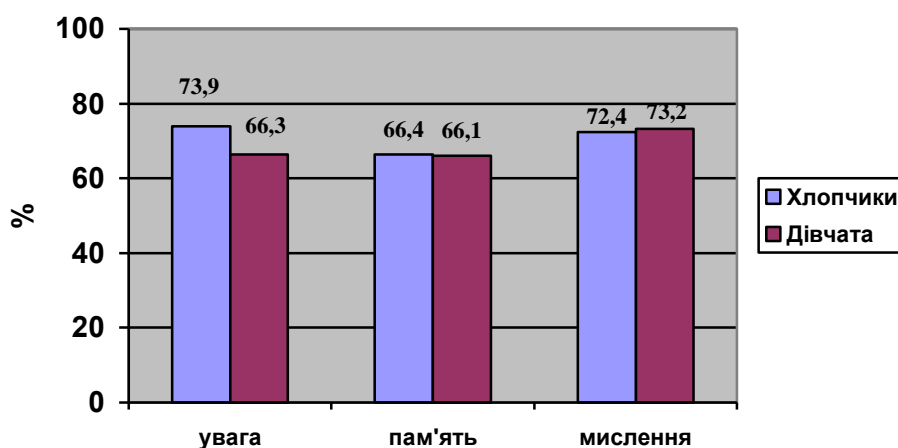

Рис. 2. Показники рівня сформованості пізнавальних процесів у дітей із ДЦП 7-8 років на початку літнього періоду.

Система, яка розроблена нами, спрямована на розвиток пізнавальної сфери і психомоторики, що використовувалась у навчально-виховному процесі санаторію. З дозволу лікуючого лікаря під час проведення таких занять з використанням рухливих ігор враховувався соматичний стан дитини, його індивідуальні особливості. Ігри проводилися після денного відпочинку, 2 рази в тиждень, зі збільшенням до 3 разів у тиждень. Основні принципи, які застосовувались на заняттях:

1. Підбирати ігри відповідні до мети занять.
2. Дотримуватись принципу від простого до складного.
3. Враховувати підготовку дітей.
4. Вміти оцінити і повторити вправи в ігровій формі.
5. Правильно вибрати навантаження. Поступове збільшення часу до 30 хвилин на одне заняття.
6. Проведення занять у малих групах.
7. Вироблення самостійності.

Ми вважаємо, що вони допомагають правильно навчати і грати в ігри дітей.

Програма розвитку містить у собі такі напрямки як:

- розвиток зорового сприйняття кольорів, форм, величин;
- розвиток слухового сприйняття мовних і немовних звуків;
- розвиток наочно-діючого, наочно-образного і вербально-логічного мислення;

- розвиток слухової уваги і пам'яті;
- розвиток зорової уваги і пам'яті.

Метою таких занять є максимальний розвиток пізнавальних здібностей дітей. Педагог вирішує такі завдання: розвиток збережених сторін пізнавальної діяльності; корекція відхилень у психічному розвитку; формування компенсаторних способів пізнання навколишньої дійсності; формування передумов до засвоєння дитиною матеріалу занять, проведених вихователями, і закріплення цього матеріалу; формування передумов навчальної діяльності [3, 4].

Наприкінці літнього періоду показники рівня сформованості пізнавальних процесів підвищились. Так у дітей 5-6 років показники уваги склали 74,8%, дівчат – 75,1 % ; спостерігалось покращення слухової уваги, її концентрація, значно знизилась стомлюваність дітей під час занять. Також показники пам'яті та мислення покращились у хлопчиків 81,3%, 85,2%; у дівчат 80,9%, 83,4%. Діти почали значно більше запам'ятовувати слів, звуків, вміли повторити вправи. Значно менше спостерігалось порушень у просторовому орієнтуванні. У дітей 7-8 років також збільшилися показники. Увага підвищилась на 84,5%, 81.9%; пам'ять – 87,7%. 86,2%; мислення – 87,9%, 89,4%. У процесі ускладнень завдань спостерігалась самостійність оцінити свою роботу, знаходили помилки у виконанні, реагували на допомогу вихователя. Покращилось зорове сприйняття кольору, форм. Розвиток наочно-образного мислення сприяє кращому виконанню вправ в іграх, орієнтуванню у просторі.

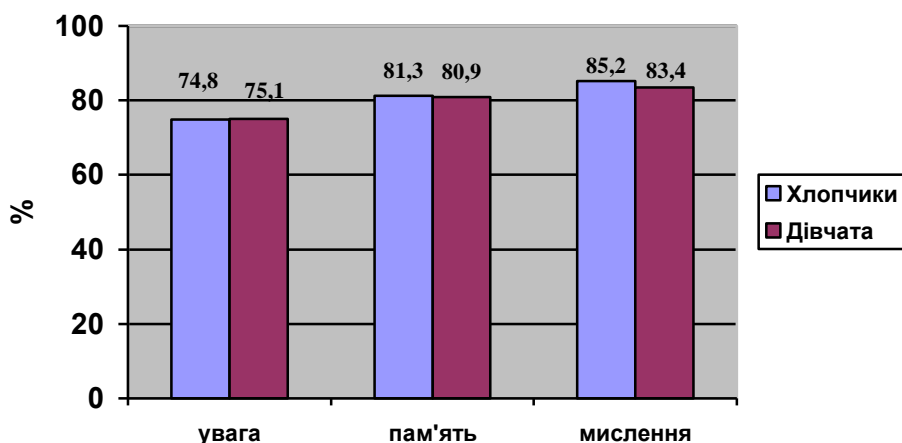

Рис. 3. Показники рівня сформованості пізнавальних процесів у дітей із ДЦП 5-6 років наприкінці літнього періоду.

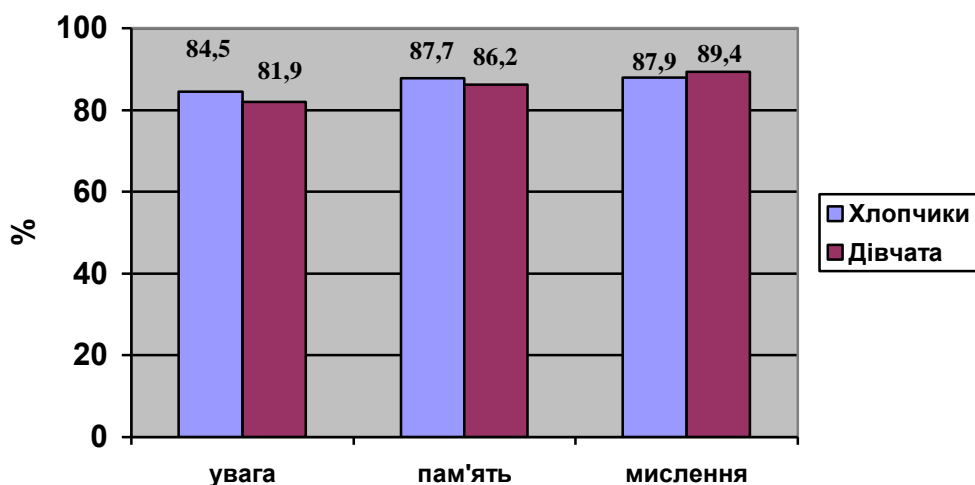

Рис. 4. Показники рівня сформованості пізнавальних процесів у дітей із ДЦП 7-8 років наприкінці літнього періоду.

Висновки

З огляду на рівень сформованості пізнавальних процесів дітей із ДЦП, запропонована нами програма застосування рухливих ігор дозволяє підвищити рівень пізнавальної діяльності, збільшити рухливість дітей, оптимізувати процес з фізичного виховання у даному санаторію.

Література

1. Гвоздецька С. Корекція психофізичного стану дітей старшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку в процесі зайняти з фізичного виховання // Молода спортивна наука України, вип. 8. – т. 2, 2004. – С. 74 – 77.
2. Лесько О. Експериментальна методика використання рухових ігор для молодших школярів із затримкою психічного розвитку // Молода спортивна наука України, вип. 8. – т. 2, 2004. – С. 205 – 207.
3. Потапчук А.А. Адаптивна фізична культура в роботі з дітьми, що мають порушення опорно-рухового апарата (при ДЦП) // Методичний посібник. – Санкт-Петербург, 2003.
4. Харченко Л.Л. Теоретико-методичні аспекти застосування ігрового методу фізичного виховання у розвитку психомоторики розумово відсталих дітей молодшого шкільного віку: Автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання: 24.00.02 / Львівський держ. ін-т фізичної культури. – Л., 2004. – 21 с.

ИГРОВОЙ МЕТОД В КОРРЕКЦИИ ПОЗНАВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ У ДЕТЕЙ ИЗ ДЦП В УСЛОВИЯХ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ЛЕЧЕНИЯ

Татьяна ВИСКОВАТОВА, Ольга ШЛАПАЧЕНКО

*Институт математики, экономики и механики
Одесского Национального университета им. И.И. Мечникова*

Целью исследования: было разработать и проверить эффективность использования разработанной программы подвижных игр для детей из ДЦП в условиях санаторно-курортного лечения относительно развития процессов познавательной сферы этих детей.

Методы исследования: методика диагностического обследования для выявления уровня сформированности познавательной деятельности, разработанной профессором Висковатовой Т.П.

Аннотация. В статье анализируются позитивные сдвиги показателей познавательной деятельности под воздействием игрового метода на занятиях в условиях санаторно-курортного лечения.

Ключевые слова: игровая деятельность, познавательные процессы.

PLAYING METHOD IN CORRECTION OF COGNITIVE ACTIVITY FOR CHILDREN FROM CEREBRAL PARALICH IN THE CONDITIONS OF SPECIAL SCHOOL-KLINIC

Tetyana VISKOVA TOVA, Olha SHLAPACHENKO

*Institute of Mathematics, Economy and Mechanics of the
Odessa National University named after Mechnikov*

The purpose of work was to develop and check up efficiency of the use of the developed program of mobile games for children the conditions of санаторно-курортного treatment in relation to development of processes of cognitive sphere of these children.

Research methods: a method of diagnostic inspection is for the exposure of level of formed of cognitive activity, developed professor **Viskovatova T.**

Abstract. In the article is analyze the positive changes of cognitive performance indicators under act of playing method on employments in the conditions of санаторно-курортного treatment.

Key words: playing activity, cognitive processes.